

(Ne)uvěřitelný Dusty

o nejnovějších malbách Ireny Křivánkové

Experimentálnímu umění minulého století se stalo „krásno“ podezřelé a estetizace viděného zůstala zcela stranou konsensuálně chápaného úkolu umění. Podle Lyotarda je pro moderní umění charakteristická touha ukázat, že existuje něco, co nelze vidět ani ukázat. Stalo se uměním vznešeného a uměním myšlení. Malba Ireny Křivánkové má ambice přesně opačné – je důsledná v demonstraci toho, že předmětem malby má být viděné a všední a výsledkem malby pak estetizace viděného a všedního. Její malba je naprosto nespekulativní a představuje pouze v neuvěřitelných barvách re-designovanou verzi všední reality či nenápadně anekdotického žánru.

I přesto, že by v barevnosti a kresebné formě jejích obrazů bylo možno pátrat po ohlasech na neoxepresivní malbu osmdesátých let minulého století nebo spíše na zkratkovitost grafitáckého stylu Jeana Michela Basquiata, je styl podřízen jedinému cíli – totiž pozitivnímu estetickému až dekorativnímu působení. Dekorativnost a maximální sdělnost formy prokazuje souvislost s lidovým uměním ulice, anonymním hiphopovým stylem nebo komerční ilustrací, postrádá ale jakýkoli náznak ironické distance, jaká je charakteristická pro pop art.

Estetizovaná forma, ale především motiv maleb Ireny Křivánkové směřuje k překonání prokletí experimentálního umění minulého století. Toto prokletí spočívalo v jeho antipopulárnosti či v jeho dehumanizaci, kterou popsal Ortega y Gasset. Moderní umění svou podstatou vyvolává v člověku nepřijemný pocit, pramenící z toho, že mu člověk nerozumí; zůstává před ním stát poníženy s temným pocitem vlastní méněcennosti – alespoň tak charakterizuje antipopulárnost moderního umění Ortega y Gasset. Přístupná dekorativní forma a banální motiv v malbě Ireny Křivánkové překlenuje propast mezi uměním a publikem. Místo, aby pejsek Dusty hýřící všemi barvami vyvolával v divákovi „temný pocit vlastní méněcennosti“ nabízí vstřícně tlapku a našeptává lichotivě publiku – jsem přátelsky pochopitelný, jsem roztomile všední jako pejsek, kterého máte doma, jsem barevný jako vaše závěsy. Nejsem nositelem velkých příběhů, ale ztělesněním drobných epizodek, jaké vyplňují vaše víkendová odpoledne. Přitom však stojím za to, být objektem soudobého umění, jako za to stojím i kterákoli sekunda vašeho života.